

ROMANIA LITERARA.

№ 22.

1855.

11 Iunie, 1855.

INTRODUCŢIE

—

Kърсъл de Економіе политикъ.*

Че este Економіа политикъ? — Ezistъ Економіа политикъ ка штииндъ? — Фрика че Економіа политикъ inspirъ. — Anateмеле арънкате азъпра ёі. — Фодоаселе ёі.

Definiția dedussъ din analizъa gramatică-кал ал квъинтълѣ Економіе политикъ este зр-мътоареа: штиинда че трътеазъ despre леѣиле caseі пвблѣче саѣ политиче, маі vine зикънд despre арта гъвернъреі; къчї каса пвблѣкъ ла чеі веки ера Statsа. Smith о деѣинеазъ ка штиинда че трътеазъ de prodъчереа, impър-циреа шї консъмареа аверей. Tot аша о деѣинеазъ шї Say шї Rossi. O asemenea deѣини-цие фъ datъ intrъn секолъ кънд indъstriea

* Introdъчереа асаста дн Економіа политикъ este асаста динтъѣ прелекцие поститъ ла днченстѣл кърсълѣ че се про-десеазъ, дн димнасиѣл nostrъ, de къръ D. G. Apostолаанъ. Дн къръ de Економіе политикъ нъ este лъкръ de tot ноѣ дн скоалеле ноастре. Ne adъчем aminte de зн moment de днфлкътраре штииндѣикъ кїар дн zидѣрїе знде jънеле професор ворвемте акъм: асаст moment аѣ fost анѣл кънд Фоаїа штииндѣикъ шї литераръ се дн-черка de а inазъра, дн штииндѣи дн литераръ, о еръ de пропъшїре... Днъз атъчсча шї кїар нъмеле асаст фъ-мос нъ се нъзъ сфъерї дн фърнтеа Фоїей. Атъчсча кънд pentръ днтъямї-datъ s'аѣ fost днѣиндѣат дн капиталѣ ноа-стръ о катедръ de Економіа политикъ шї о катедръ спе-

кърътъ зн свор insemnat, кънд мънка се десвѣлї in мъсърї колосале шї кърътъ о di-рекцие materialistъ. Революція франчесъ skim-бънд rapортъа класелор in деаръ, провокънд релъкрареа societъцилор Europeene азъпра Францией, стрънчинънд, prin ресвелеле къшъна-те de ea, аверїле партикъларе шї асасте пвблѣ-че, шї секънд къ totъа in тїмъѣ de 25 anї, entssiasmъа политикъ, societъциле Europeї а-лергаѣ дъпъ гъверне каре съ фїе in stare а ле da sigъранда къшїгълѣ лор in skimъѣ къ либертатеа шї ералїтатеа политикъ pentръ каре сфъерїсеръ алъта.

Prodъчереа in toate ramъrїle indъstrieї na-ционале, in indъstria агріколъ, comercialъ шї manufactуралъ, фъ провокатъ prin дорїнѣа de а се sъstрапе сфъерїнцилор трексте. Машиїле inченъръ а се inprodъче in деосеbiteле ramърї а ле мнъчеї nazionale. Мълѣїме de мнъчи-торї, адекъ оамени че тръѣскъ дин мънка зїл-

дїалъ de Istoria Патрїей. Ворникъа вїсрїческъ de пе а-тъчсча аѣ кїемат ла професорат дої новїлї jънї ромънї, пре D. Ion Gica шї D. Mihalъ Коръмїчсчсчъ, карїї амър-дої ераѣ динтре редакторїи Пропъшїреї. Атъчсча днъз а-всаст, de нъ о факълїтате дн тоатъ форма, чел пъгїн къ-тева кърсърї de дрент дн кърпїнссѣ zидѣрїлор че шї а-тъчсча се порекїаѣ de academie. Adъчем aminte de а-састе нъмаї ка съ нъ се зїте tradiția academiкъ... къ toate къ дн оъште нъмїреа de academie, — шї de academiкї шї academiстї фъръ деосебїре, — се дъ нъмаї zидѣрї... прекъм вепъ-оаръ се зїче „Bїstерїа векие“ каселор знде се афъл акън до-нїчїїтате нъмаї нїште до-нїчїїтате днпъїтате. I.

пикъ ретасеръ фъръ лъръ, ши мѣнка съра-
кълѣи е пѣнеа лѣи. Inimii Țeneroase se одері-
рѣ ла місерііле класеі че се окъпъ кѣ мѣн-
ка механікѣ. О фантазіе віе ле зѣгрѣвіа ста-
реа соціалъ сѣетъ зп черіс маі мѣлѣ інѣнекат
дектъ адеврѣат. Скоала лѣи Saint-Simon дефіні
ін зрмаре Економіа політікѣ ка „штінда че се
окъпъ кѣ імѣнпѣтѣдїреа соартеі а класеі челеі маі
сераче.“ О алѣ скоалъ ши маі поѣ зрмѣнд кіар
ши опініеі лѣи Say скімѣъ штіндеі че не окъпъ
пѣтеле, воте зѣнд'о де Економіа соціалъ; ін-
целегѣнд інѣъ прін еа штінда че не ва дес-
копері о organizatione соціалъ, де знде сѣфе-
рїндїле морале ши фізіче сѣ фіе ін вечі езі-
лате. Ілѣзіе непорочїтѣ! Алдїі інкѣ о пѣмеск
Економіа політікѣ крештїнѣ; ши кіар Blanqui,
vestїтѣлъ Blanqui, зітѣнд ін зп minst dat зні-
versalitatea штіндеі, deosebite о Еконо-
міе політікѣ франчезѣ Țeneroasѣ, де о алѣ
Економіе політікѣ северѣ. Țерманїі зпкѣ іі
даѣ фелѣрїте пѣмірі: Економіе націоналѣ (Na-
tional Őconomie), Економіеа попорѣлѣ, а ста-
тѣлѣ, (Volkswirtschaft, Staatswirtschaft),
ши о дефінѣ ка штінда че трѣтеазъ деспре
кѣштїгѣреа ши консомареа ачелор авері че
sїnt destinate supre ssszїnereа омеѣлѣ.

Дефінігіа датѣ де Smith ши зрматѣ де чеа
маі mare parte а економїштїлор фѣ критїка-
тѣ. Зрмѣнд дефінігіеі челеврѣлѣи енглез,
зїк зпїі, кѣ Економіа політікѣ нѣ ар Ținti де-
кѣт ла десвѣлїреа материалъ а знїі попор,
ши ачеаста кѣ даѣпа інделецереі ши а мора-
лѣлѣи. Say, картеа IV, дефінінд Економіа по-
літікѣ ка штінда „qui démontre comment la
richesse se forme, se distribue et se consomme“
ши інтрѣзїндїнд кѣвїнтѣл „richesse,“ ін-
трѣзїндїнеазъ зп кѣвїнт еківок.* Ін Țенерал

* Țерманїі аѣ доѣе deosebite кѣвїнте пентрѣ ачесте део-
себірі: Reichthum, пентрѣ авереа релатївѣ; ши Vermögen
пентрѣ авереа абсолѣтѣ, адекѣ, totalѣл лѣврѣрілор аѣ-
пра кѣрора чїнева зпїі поате езерса пстереа легалѣ жѣ-
рїдїкѣ, deosebitѣ де носедаре.

„richesse“ інсемнеазъ зп прѣд mare. Tot аша
ши кѣвїнтѣл nostѣл авере, авѣдіе. Прѣдѣл лѣврѣ-
рілор креште ін пропорціе кѣ raritatea лор, ши
Економіеа політікѣ аре де скоп де а мікѣшра
прѣдѣл лѣврѣрілор прін інмѣлїреа лор саѣ ін-
зѣнпѣтѣдїреа калїтѣдїлор лор. Де ачееа пої
vom інsemna інѣлѣл інделес ал кѣвїнтѣлѣ „ri-
chesse“ прін авере іndїvїдѣлѣ релатївѣ, ши ал
doїлеа прін авере соціалѣ, абсолѣтѣ. Економіеа
полїтікѣ нѣ Ținteste, дарѣ, нѣмаїла крештереа а-
вереі релатїве; дар ла крештереа авереі абсолѣте.

Зпеле дѣхрї іналѣ, респїнсе де дїсвѣлї-
реа знїі materialism дегрѣдѣторїс, мѣлде-
мїтѣ дезіеі зпелі асемїнеа штїндїі че про-
міте а реȚенера organismѣл соціал, се ре-
фѣзарѣ а о чїрконскрїе нѣмаї ін лѣмеа аве-
рілор. Еї кѣпрїнерѣ ін Економіа політікѣ
нѣ нѣмаї продѣктеле актївїтѣдїеі інтелекѣале
дар ши калїтѣдїле морале. Ін тїмѣ кѣнд ско-
лерїі лѣи Smith се сіліа а деконпѣне не омѣ
ши а сѣнѣне обсервѣреі нѣмаї ордінѣл мїј-
лоачелор віеȚїреі, алдїі се сілірѣ а сѣнѣне
аналїсѣлѣ лор ши parteа чеа маі повїлѣ ін
омѣ, parteа інтелекѣталъ ши моралѣ. Konsti-
tѣдїе адмїрабїлѣ а спїртѣлѣи омѣлѣ! Плека-
реа лѣи де ла зп estrem ла алѣл: алер-
гареа кѣтрѣ materialism конслатѣнд нѣмаї ши
нѣмаї невоїле фізіче, ши мїјлоачеле де а ле
їndestѣла; порпїреа лѣи кѣтрѣ спирїтуалїзм
мѣлдемїндѣсе а'шї креа о лѣме іdealѣ, знде
сѣ се скалде ін лѣмеа фрѣмѣседелор інтелї-
Țївїле, кѣм зїче Malebranche.

Ла відегеа зпор асемене дефініціі плїне
де лїнсе, лѣзѣнд ін прївїре дїснѣтеле інтре Еко-
номїштїі ін стѣлїреа кѣмвѣлѣи ачелеі штїндїі;
аної консїдерѣнд ши інфлѣнȚа че статѣл езер-
сеазъ аѣспра четѣȚенїлор, імпїнедекѣндѣї де ла
вре о мѣнѣкѣ, інѣзрѣјѣндѣї ла о алѣ; ла ві-
дегеа ачестор неїнделѣдерї інтре Економїштїі
с'аѣ іndoїт зпїі де легїтїмітатеа еї ка штїн-
Țѣ, капавїлѣ де а лѣа зп лок ін глобѣл

științelor. Naștra omnia e scientia, zărmtoare principiași la Descartes, de omnibus dubitandum est. Scientia inchenșă a se indoi de definitatea Economiei politice ca știință; de aceea se întrebă: dacă economia politikă este o știință saș năma o artă guvernamentală. Alții șiindse pe sfera mimentoare a problemelor economice se însușmintează de zărmărele ce zăni pretind a țrațe din ea. Alții iarși făkândăși o idee strimț de religie și moral, așkă în simțimentălor de pietate anatemă așăpra Economiei politice.

I. Ată timiș kă zăni suipit mistik domnia în omenire, ar fi năstă țineva să considereze Economia politikă ca o artă, kălcere de maksimă fără principii. Ată timiș kă kățerirea era singură mijloc prin care averea se nătea kăștira, Economia politikă nă ar fi năstă țere drentă de știință. Akăm înșă kănd lăkră și are altară seș, kănd indștria așă lăat niște mășări kolosale; e kă nenșindă de a kontesta Economiei politice drită de știință. O altă obiekție mă rațională în kontra zăniversalityței Economiei politice este zărmtoarea: ațeste averi ce formează ordină făktelor sășse observațiiilor Economiei politice așă o valoare. Ideea de valoare este țigina economiei politice, prekăm binele este nășă țentrală în sfera morală. Valora înșă e skimbățioasă, și o știință întemeiată pe zăni nănt mobil, ne o bază skimbățioasă e kă totă kă nenșindă. Lămea înșă nășă dekă o skimbare kontinșă. Făktele ce esperiința konetstează se pri făkă, se skimbă. Lețile skimbărețelor sânt stabile. Anoi, adaor alții, făktele Economice diverțiază de la o nație la alta. Deși o Economie politikă ce nă ar fi națională, ar deveni o absșăditate; kăci aceea ce ț folositor zăni nații nă poate fi și zăni alteia. Ideea

kă Dzeș așă țărmăsit desordinăși lămea averilor, zăniș kă găndirea antikă: kă legislațoră e omnipotent, kă el are o țătere a skoate din portofoliă seș o societate mă bine organizată dekă aceea ce s'aș desvălit în țătere zăni leșă providențiale, așă kontribuit la aceea, ca skriitorii să reklame o economie națională pentru fie-kare popor. Adeveră este zărmtoară: ațele principii zăniversale ce știința ne desvălește kășă în țăia lor aplicație, nă în țărea omenire, dar înț o țărmăre a ei, înț o nație organizată, înț zăni Stat. Stată e forma, nația e țărmă în care se desvăleskă principiiile economiei politice. Principiiile ca niște abștrakții și prototipi ai făktelor sânt stabile; realizarea lor variează: așă de plădă, kă dărea înț o țeară este leșimă, kă năș o kășăială neproduktivă, știința țărmă seș o akănoaskă, și să o proklame ca principiiș nenșărmătat. Kășă înșă țărmărețelor dărmălor ne deosebirele profesii e țeva națională, ațekă țărmărit kă desvălirea profesiilor înț o țeară. Așă în Inșiterra o dăre ne venișăre țărmărețelor făkționează făarte bine; kănd în Franța o asemine dăre nă isățeste. În Britania moralitatea nășă kășă e mă mare dekă în Franța. Akolo țărmărețelor se rșănează de a fi înșelat ne stat; aice ațeasță făktă este dovădă de mășă dăș. În Inșiterra kășăntă e elementă kreditișă, în Franța kreditișă se întemeiază pe lăkră.

Fie-kare societate țăntește la zăni ideal: fie-kare se înțearkă așă realiza în țătere zăni principii zăniversale. Zăni aspekt al ațelei ideal, ațekă a perfecțibilității omenirei, kăci „l'humanité est perfectible“ așă zăni Pascal, este și țărmărețelor materială. Aktivitatea (mășă), este mijlocă de a se apropia de zăni aseminea ideală. Pesortă aktivității e interesă personal. Și toate interesele se koordinează în țătere reciprocă-

тъței; кѣѣ фіе-каре мембръ а societăței е tot odatъ prodskъtop ші konsъmъtop. Фери-чїреа материалъ konstъ în мѣлдемїреа nevoїлор че din че în че devinъ маї морале, маї пѣѣн физиче. Desvълїреа nevoїлор чере деплїнѣтате în фїе-каре ram ал активїтъței омѣлї. Depлїнѣтатеа ачееа се опереазъ prin їмїтерчїреа активїтъței în diverse професїї. Фракцїонареа активїтъței în професїї diverse авъ де peзлатат ка зп мембръ ал societăței съ атърне де зп алтл. Rousseau се револѣтъ în контра зпї асемїнеа peзлатат нѣскѣт din фїреа лѣкрърїлор, шї стрїгъ омѣлї ка съ скѣне де атърнареа în societate, де а се їнтоарче în stapea natșpeї... (redendum ad statum naturae.) Acest фїлософ sentimentalist зїтъ се десконере къ peчїпocїтатеа нѣї їпанїе; шї къ ор-че peчїпocїтате pressъне атърнареа зпїа де алтл. În societate омѣл атърнъ де тоцї, дар шї тоцї атърнъ де днссл; афаръ din societate омѣл е склав ал natșpeї, саъ маї бїне зїкнд ар фї склавл єї, дакъ ар нѣтеа ezista în izolape. Ѓмїтерчїреа активїтъței în diverse професїї kondїцїонеазъ скїмбл; шї скїмблл намте идея де валоръ. Валора зпї лѣкръ се детермінъ prin келтїала нѣскочїреї лїї, саъ маї бїне зїкнд, prin servїцил че ел фаче. Евалзацїа валорей се фаче prin monedъ. О мѣсръ де валора servїцилор ezистъ în toate церїле. În tot локъл квїталл се намте din мѣнка їнтелїгентъ, зпїтъ къ о їнделеантъ економїе. În toate церїле ezистъ кредитл реал; шї кредитл персонал комплїненте sistemл трансакцїїлор. Ла toate нацїїле се афл дърї. Шї дакъ Istoria не апатъ къ знеле гъверне, орбите де преїсдедеа поноарелор лор, преїсдедеа контрарїе лецїлор Економїеї политїче, аъ лѣат мѣсрї полициене în контра monedeї, а кредитллї; tot Istoria не апатъ trїстеле peзлатате а зпор асемїнеа мѣсрїї контрарїї фїрей лѣкрърїлор. peзлатат

че мїнтеа омѣлї prin мїзлокъл їндъчереї саъ а dedъчереї adese а дескрїс математїчеште.

II. Зпїтъ аспїншї де зп фок nobїл нентръ patria лор стрїгъ în контра kosmopolїtismлї Економїеї политїче. Нѣї нїчї о їндїалъ къ Економїа политїкъ este о шлїнцъ kosmopolїтъ. Дрѣмърїле де фер шї телеграфл нїмїческъ маї тїмнл шї снагїл. Moneda, де шї prin форма шї локъл намтереї devїне нацїоналъ, totșul ea тече peste хотареле patrieї. Moneda devїне зп синет tras пе їнтреара оменїре. Шї ачел kosmopolїtism, мѣлдемїтъ кърїа оаменїї де ла полърї сїнтъ în kontakt шї зпїре, съ фїе оаре зп нас їндърѣт пе лїнїа progressлї? Acest kosmopolїtism че peалїсеазъ идеяа крештїнъ де egalїтатеа оаменїлор, фїе де орї шї каре нацїе, egalїтате пѣкѣтл лїї Dzeъ, съ нѣ фїе токмаї мерїтл Економїеї политїче? Декламациї moderne нѣскочїте din avidїтатеа де глорїе пѣлїчїстъ аъ їнснїмїнтат знеле societăцїї екропене. Економїа политїкъ фѣ трѣтатъ ка влнзътоареа patrieї шї нентръ ачел крїменеа фѣ чїтатъ їnainteа trїбнлаллї опїнїеї пѣлїче, нентръ крїменл де конспїраре în контра нацїоналїтъдеї, în контра patriotismлї. Кѣѣ оаре консїсте patriotismл в їсвїреа есклзївъ а локъллї намтереї adorънд шї vїдїїле лїї? Шї дакъ Romaniї зїчеаъ „adversus hostem bellum aeternum esto“ крештїнїзмл не їнвїтъ съ фачем din nemїкъл nostrъ зп фрате demїнъ де аморъл nostrъ, — дакъ нѣмаї нацїоналїтатеа нѣ се афл в перїкол. Ѓntrodъчереа зпор лецї, мѣлдемїтъ преїсдедїлор в каре нацїїле крескъръ, прекъм шї а зпор їnstїтсте маї мѣлт апѣзътоаре деклѣ фолосїтоаре, їмїїдекнд кърșлл natșрал ал активїтъței шї ал resнлїтїрей єї, аъ алтерпат rapортл diverseлор професїї. Вѣмїле, де нїадъ, прївїлецїїле date фабрїцилор. вѣтєрескъл шї алте pestрїнцєрї а мѣнчєї лїбере, аъ adъс скїмбаре в rapортл diverseлор профе-

sii. O anđare a ačestop леці ші institste konbinse de faise, ші кіар пернісіоаше, ловеште adese în intepesеле private, intepese че s'аџ desvълit фъръ vinovъдіе sьbt епіда зноp aseminea леці. A економіеі політїче este vїna дакъ еа тpeвзіе сьші рѣдїче гласел в контра лор, черънд де ла Гьверн влътърапееа а tot фелїсл де педїчі? Фїреште се вңделеее къ крѣцареа, къ prin пстїндъ, а intepesелор este de datorїa ачелора че аџ в тълъ фрѣеле Окършїреї. Кърмачїл ва фї responsabil дакъ тpeвзїнд а пвлї не о апъ семънатъ де стїпчї нъ ва лѣа тьсрїле кьвенїте спpe а ле пстееа фepї; їар нъ въл.ашї. Smith критїкъ, вв каптеа са, політїка комерчіалъ вназгратъ де Cromwell. Ын Ministrъ енглез нъ втързіе де а пне вв лкpape къ прдїндъ шї moderađїe поџа теорїе а економїстълї skot. Вь este кьпоскьт, д.лор, къ İnglїтера, вв лънт'ї зрїешъ че sьsđїнъ вв контра Франціеї ла вчепстл секолълї постръ, фъ slıтїъ а фаче datorїї фoapte marї, sьbt акърора гpestate опї че алъ пачїе а Есронеї s'ар фї сьъръmat. Класа попорълї че sьsđїнъ зп asemenea peсвел фъ класа агріколъ нъмїтъ Gentry. Ачeasta се вв datorї, ачїстънд не Гьверн вв зп aseminea peсвел sьpd вв контра Франціеї. Центріа фькънд тоате сакрїфіціїле пстїнчіоаше черъ де ла Гьверн вълї вв контра гръъллї strein; шї Гьвернъл, адекъ Парламентъл, дьдъ аша пьмітеле леці а гръъллї (Corn-laws). Дънъ сфїршїреа peсвелъллї пpeцл пъвей кълъ, шї пpeцл лъкръреї пьмінтъллї pemase statopnik. Шї къ тоате ачесте, фькълндсе мїмкape вв попор вв контра ачелор вълї, мїмкape мапїфестатъ prin їсрналe шї адъвърї (meeting), вълїле фьръ коборїте. Шї, mirabile dictu! агрікълътра, че се кpedea пepдьтъ, се рѣдїкъ sьbt болдъл конкърїнцї.

(ва зрїа)

Г. Апстолеанъ.

Серїле de toamнъ ла цeаръ. X

(срмаре)

Istoria Шатrapїs.лї.

Нъ mezъsem мълт шї венїръ аї nostri; вв тpe дїншї vedeam къ мїраре зп арүст вв тоатъ фрѣмсеца знї strais vorat шї къ арме де пpeц ла брїџ... кьнд ам кьпоскьт вв сь не Белé шї къ зп semn de арїнт ла пїент, кape аръта къ ера слъжваш знї пашъ, вв мї венїсе вв мїнте че зїчea поpодъл: къ полїеала ако пepe дар нъ skoate пата. Вв дреанта шї вв стьнга всїа поpодъл ка зп роїс, vorbїa, шоптеа, стїра, цїна, да дїн мьнї шї дїн пїчїоаре. Пълешї змвля, вв дреанта, вв стьнга домолїа шї oстоїа мълдїмеа. Ера маї мълъ лъме декъ вв втърън еармарок, маї deasъ... шї маї тодї втърънес, пьрсїторї, тьpовецї, кьдїва де ла цeаръ че poate venise ка noi, пентръ вьсдекъдїї аате. Ынї vorbїъ де тьpеада вв фьцшоаре а Домнъллї, алгїї лъда вьнълтееа ллї, ачела спънеа де тьндpїеа ллї Insilant, ачesta вв шїра vorгдїїле ллї не dequite.—„Пстедї vorbї кьм вь плаче, зїчea зп om gros шї рош ла фадъ, къ пїште окї верзї шї вьсъркьат къ о вьсвееа погъ де постав фpокїџ вьлнїтъ къ вълпe шї къ pis вв фадъ... Пстедї pїде; мїе мї s'аџ стpїкат кїефьл къ ам прїмїт астъзї тьpъзpї де ла Варна шї къ вьнъ seamъ, вв мї спъне вьїетъ че л'ам trımis аколо, къ не вїне чїзтъ, къ аџ пьмїт песте Дънъpеа шї аџ втрат вв Брїла шї вв сателе ввечїнате... нъ мї-ї гьндъл ла veselie, кьмътpe Stançıs.—„Че зїчї, хїне Konstantine, ам азїт шї еџ де vesteа ачeasta, вв сь sїnt де чеї кape нъ kred ла рѣ, пьнъ кьнд нъ вв вьд къ окїї.—„Че тьpъзpї аї прїмїт астъзї vechїne? втpeба зп om sek шї лъг ка о прїїнъ; нъ кьмва тьтърїїле де ла Бръса, кape ле аштентаї?“—Токмаї, токмаї вьс-

пъне Михалакі; челе маї фръмоасе, ши маї пође декът а dtале, кэм пак Домнълї, ши каре аѣ ешит ла рѣнд, де кѣнд аѣ venit În-пѣлѣimea са, Dzeѣ сѣї мѣреаскѣ пѣтереа, албе ши кѣ богидї де аѣр ши де арунт, албе кѣ флоричеле мїчї рошиї, верзї, бембѣ, кафенїї; албе ши кѣ дѣнѣї албе, вечїне, албе tot албе, кѣ аша черѣ боїерїї, ши ам трїмїс о їnadїнсѣ калѣ ла Брѣса ши зп бѣїет ла Варна кѣ келтѣеалѣ грѣ, Dzeѣ шtie нѣмаї че м'аѣ џїnst. — „Дакѣ те-om аскѣла, кѣмѣтре Konstantine, om кpede кѣ авѣм дѣгенїле noastre дешерте, реплїка Михалакї, челка прѣїїна. — „Sїntѣї doар de о treантѣ, нѣ вѣ сѣдїїї ши вѣ гѣлчевїїї ши вѣ тѣлѣрацїї ка їїданїї ла хатѣнѣл лор, zїse зп шїкар кїавѣр, кѣ о кѣчїлѣ de пелчеле de Крїм de челе маї сѣвѣїрїї; дакѣ а-вѣїї чїнева о veste бѣнѣ о postїїї: кѣ челе — реїе vin de ла sine... ши їn casa адѣнѣрїї трепїїї noastre акѣреїа старостеле sїnt еѣ. s'аѣ ворбїт їерї дешре ачѣаста ши ам трїмїс ла старостеле бѣлнарїлор ка сѣ ne vesteаскѣ че штїѣ; їnsѣ н'ам пѣтst афла de зnde аѣ ешит ачѣастѣ стѣрїїре... фѣрѣ temeїѣ, кped! Тотѣшїї ворба дешре чїзѣт се рѣспѣндїсе кѣ рѣ-пѣїїзне de фѣлѣер; porodѣл се мїшка їn дреантa ши їn стїнга, бѣтрѣнїї nostrїї фѣчеа їн-трѣвѣрїї; сїнгѣр Белѣ нѣмаї ера стѣлѣн пѣsї-не... кѣнд de оdatѣ їnchetase вѣлїїреа поно-рѣлїї, кѣ тоїїї sta їn nemїшкарѣ, ши нѣмаї о шонтѣ пролѣнїїтѣ се азїїа каре пѣрta дође кѣvїnte dїn гѣрѣ ла гѣрѣ „їatѣ кѣ vїnѣ.“ Vїne алаїїл. „Шї їn адевѣр їнтра їn оградѣ зп нѣ-мѣр de арлѣвїїї а кѣрѣїї, кѣлѣрїї кѣ баїра-кѣрїї, ши кѣ сѣвїїле skoase, їмѣрѣкацїї їn рош ши кѣ челе маї скѣмпе кѣсѣїїрїї їn фїр; дѣнѣл ачѣстїа vїнїа треї рѣндѣрїї de апрозї каре пѣ-зїа треї порїїї а кѣрѣїї, тоїїї їмѣрѣкацїї зпѣл ка зпѣл. Дѣнѣл дїншїї кѣларѣ vїмѣашїї, тѣфѣк-чї-башїї domнѣлїї, кѣлѣрїї їнкѣїїзрацїї de сѣвѣїї ши de сѣїшїї лор, ши авѣнд дої арлѣвїїї маї їн-

semнaцїї їn дреантa ши їn стїнга. Ворнїкѣл de Апрозї ши Армашѣл vїнїa їndatѣ дѣнѣл dїншїї, џїнд фїе-карѣ зп бѣѣл лѣнѣ їn мѣлѣ кѣ зп bold de арунт. їмѣрѣкацїї кѣ кафлѣнѣрїї de ка-кѣм, натѣрѣ сѣвѣїї мѣрѣеа їn дреантa ши їn стїнга фїе-кѣрѣїа. Дѣнѣл ачѣстїа vїнїa олт кѣї domнѣшїї їn tot такѣмѣл de церемонїе кѣ тѣїїрїїле їn кап, кѣ шѣїїле їмѣодовїте кѣ пїе-тре скѣмпе, фїе-карѣ кал ера џїnst de дої сѣїшїї, ши їn дреантa ши їn стїнга кѣїлор dom-нѣшїї, мѣрѣеа їншїїрацїї сѣлѣвашїї кѣрѣїї а кѣ-рора зрмѣл прїндеа tot алаїїл; їndatѣ дѣнѣл кѣї vїнїa комїсїл, ши їn зрѣта ачѣстїа катарашѣл ал доїле а кѣрѣїї, їn карѣ кѣ шїераре ам кѣноскѣт пе воїерѣл че їл скѣпасем dїmїнеа-џѣ, ши мѣлѣемїреа de а штї кѣ н'аѣ нѣїїт нї-мїкѣ, їмї фѣчеа маї маре пѣлѣчере декът tot че vedeам; ера кам галбен ѣкѣ пе образ ши се зїта їn toate пѣрїїїле... ши трекѣнд їn дреантa nostrѣл їл вѣзсsem кѣм се зїта ла мї-не кѣ сѣрїс бѣлѣнд, ши плекѣндѣсе ка сѣ вор-беаскѣ кѣ о сѣлѣгѣ а лїї, арлѣт їn partea noас-трѣ. Дѣнѣл dїншїї vїнеа шесе чїоходарїї їмѣрѣ-кацїї алб ши кѣ ханѣеарѣрїї скѣмпе ла брѣл de шал тѣрѣсѣ. Дѣнѣл дїншїї чїоходорара ши satїpara їn toate форма, ши їn зрмѣл vї-неа 12 satїрїї domнѣшїї кѣ халабарделе лор лѣнѣїї, кѣ карѣ бѣтеа пѣмїнтѣл ла фїе-ка-ре нас, ши їнкѣїїзра воїерїїмеа чеа ма-ре їn мїїлокѣл кѣрѣїа ера Домнѣл Алек-сандѣр Іusїlant каларѣ пе зп хармасар алб фрѣмос ка соареле ши їмѣодовїт ка о мї-реасѣ кѣ фїр, кѣ цѣрѣдѣнѣрїї, кѣ фїонѣрїї de корделеїї алте; їn дреантa domнѣлїї ера Bї-sterнїкѣл, їn стїнга Логофѣїїл. Калѣл Dom-нѣлїї мѣрѣеа чева їn зрѣта кѣїлор ачѣстор дої. Сѣ фї вѣзїт, кѣкѣонашїїле, че фрѣмѣсѣџѣ, че лѣчїї!— че алаїї! Кѣнд трѣчеа Домнѣл ши кѣ воїерїї, стїлїїї цѣрїї, се їnkїна porodѣл. Ѓн зрѣта domнїторїїлїї мѣрѣеа спѣтарїїл ал дої-леа; чева їnainte амѣндої хатманїї. — Домнѣл

пърта къка ѝн каи, ши мантаоа пе змерѣ. въз-
дъранъ ши савѣа о цѣнеа снѣтарѣа ал доѣлеа;
дънъ дѣснъа вѣнеа еаръши шесе чѣходарѣ, треѣ
рѣндарѣ де апрозѣ, чѣнрѣле маѣ мѣчѣ а кър-
цеѣ, ши ла сѣършиѣ еаръши зп нѣмер де ар-
нѣдѣ кѣ събѣѣ гоале, ка ши чеѣ дѣнтѣ... кѣнд
тречеа алаѣа вѣчинѣ меѣ нѣмѣа пе фѣе-каре
воѣерѣа, снѣнд ши че слѣжѣ авеа. Кѣнд с'аѣ
апропѣт Домнъа де Бѣсерѣкъ ши с'аѣ коборѣт
де пе кал, клопотеле ѝнчепъ а сѣна, Архиман-
дрѣѣ вѣнѣсе пѣнъ ла праг ка с'а прѣмеас-
къ, ши ла поарта бѣсерѣчеѣ ста Мѣтрополѣа
Гаврѣа аштенѣнд пе доминорѣа, кѣ крѣчеа ши
кѣ Евангелѣа. Тоатъ воѣерѣмеа ѝнтра ѝн бѣ-
серѣкъ ши ноѣ ѝн зрѣмъ, дар нѣ ера кѣн де
шезѣт, аша се ѣндеса породъа. Ши дѣнъ кѣ-
тѣва време ерам сѣлѣдѣ ка сѣ пе траѣем; ши
ешѣнд дѣн ограда Мѣтрополѣеѣ мерсерѣм пе
злѣдъ ка сѣ прѣвѣм маѣ де департе тречеѣеа
алаѣзлѣ кѣ каре се ѣнорчеа Водъ ла кѣрте.
Ворѣа чѣзмеѣ се ресуѣндѣсе ѝн тот тѣргъа, по-
родъа ферѣеа; се зѣчеа кѣ еа есте пе тот ма-
лѣа Мѣntenesk а Дѣнѣреѣ; че адѣсесе маѣ
маре снаѣмъ ера кѣ се азѣсе кѣм кѣ с'ар
фѣ трѣмѣс ѣдѣклѣ кѣ порочѣ доминѣшѣ пе ла
ѣсправнѣчѣѣ цѣрѣѣ де цѣос. Фѣе-каре гѣндѣа кѣ
фрѣкъ ла воала ачѣеа, каре п'авеа леак... ши аѣ
нострѣ Короденѣ маѣ вѣртос ера мѣхнѣдѣ кѣ
ерам дѣн цѣара де цѣос, кареа ѝн тоате тѣмъ-
рѣле пърта ши поартъ тоате грѣстѣдѣле цѣреѣ...
маѣ кѣ деосѣрѣпе ѝн времеа ачѣеа се ѣнтѣм-
пла маѣ дес кѣ венѣа чѣзмъ neste оаменѣ ши
атнѣеа фѣе-каре се трѣѣеа де опарте, се ѣн-
кѣдеа ѝн каса ши ѝн ограда са, де опарте де
вѣчинѣ, де рѣде, де прѣетѣнѣ. Сате ѣнтѣнѣ се
стѣнѣеа, окѣрѣмѣрѣеа нѣ лѣоа нѣчѣ о мѣзѣрѣ,
ши се фѣчеа чѣле маѣ марѣ некѣвѣнѣдѣ. Тоатъ
цѣара се зѣмѣлеа де фѣкъторѣ де рѣле каре
пурѣа лѣмеа. Нѣ ера де мѣерат кѣ о асемѣ-
неа вѣстѣпе продѣчеа о аша маре стрѣкаре
овѣтеаскъ ѝн пород; кѣ тоате легѣтѣрѣле со-

чѣетѣдѣѣ пърѣеа кѣ ера рѣнте... кѣнд венѣа чѣз-
ма, фѣе-каре гѣндеа атнѣче ла каса лѣѣ ши
лѣса овѣтеаска невоѣе де опарте, се ѣнгрѣѣеа
дѣн време де тоате трѣвѣзѣоарѣле пентрѣ хра-
на вѣедѣ ка сѣ п'аѣвъ трѣвѣнѣдъ ѝн зрѣмъ де
а се ѣнтѣлѣ кѣ вѣчѣлѣа; вѣтрѣнѣа меѣ ѣши адѣ-
чеа амѣнте де о асемѣне пѣнорочѣтѣ време,
ши нѣ пѣтеа ка сѣ се лѣнѣштеаскъ... гѣндѣнд ла
маѣкъ-меа ера тѣлѣзѣрат ши ѝн неодѣхъ; вѣ-
зѣндъа аша, л'ам ѣнѣѣт ка сѣ маѣ мерѣем
ла ѣнштѣнѣдѣрѣ прѣн тѣрг; трекѣнд пе лѣнъ Трѣѣ-
сѣетѣтеле, възѣзѣ пе Белѣ кѣм ѣнтра ѣнтр'о
каѣенѣ че ера ѝн прѣѣма монастѣреѣ; ел ера
ѣнговѣрѣшѣт де зп арнѣзѣт ши де зп кани-
тан neste апрозѣ. Вѣнд акасъ гѣсѣсем пе
чѣлѣалѣдѣ товарѣшѣ каре ши еѣ ера ѣнспѣѣ-
мѣнѣтаѣдѣ. — Че есте де фѣкът акъм? ѣн-
трѣеа мошнѣаръ Стѣнѣлъ, пѣтѣм се рѣмѣ-
нѣм ноѣ департе де касѣле ноастѣре, кѣнд поа-
те воала сѣ пѣлѣлѣаскъ neste сатѣа nostrѣ?
кѣнд е прѣмеѣдѣе де вѣеадъ пентрѣ тот че ѣзѣм,
пентрѣ копѣѣ ши фѣмеѣ? Еѣ знѣа зѣк сѣ нѣ аштен-
тѣм венѣреа лѣѣ Дрѣга, ши сѣ пе порнѣм де ѣн-
датъ супре касъ, лѣзѣнд цѣсѣдеката ноастѣрѣ пентрѣ
о време маѣ лѣнѣмѣтѣ; че гѣндѣшѣ Крѣдъ, дра-
гъ пѣпоате?—» Sokotinѣа меа, зѣче пѣрпѣтеле
меѣ, есте ка сѣ пе грѣѣм дар, сѣ нѣ пе ѣнтоар-
чѣм фѣрѣ ка сѣ черкъм макар де а ѣнтра кѣ жал-
ба ла Домнъа прѣн Логофѣтѣа. Токмаѣ мѣѣне
есте зѣоа знде пѣтѣм ка сѣ пе ѣнфѣдошѣм,
кѣ нѣ се адѣнъ дѣванѣа. О зѣ нѣ е мѣлѣ, ши
дакъ п'ом пѣтѣ фѣче нѣмѣкъ, авѣм кѣвѣнт де
а зѣче кѣ ам стѣрѣшѣт ка нѣште вѣклѣ че сѣн-
тем.—Тоѣѣ се знѣсе ѣнтр'ѣн глас ла ачѣаста;
Вѣнѣсе ши Постѣлнѣчѣлѣа ши де ѣндатъ се фѣ-
кѣ хѣртѣеа. Адоѣа-зѣ дѣмѣнеадъ тоѣѣ ѣнпрѣчѣ-
нѣдѣѣ не-ам дѣс кѣ жалба ѣн сѣн ла Логофѣтѣа;
кѣртеа воѣерѣзлѣѣ ера пѣнѣ де ѣлѣзѣторѣ...
дѣачѣѣ, логофѣдѣѣ зѣмѣла де ла знѣѣ ла ал-
дѣѣ ка сѣ стрѣнъ жалѣеле, ши фѣе-каре ера кѣ-
mat дѣнъ рѣндъа лѣѣ. Логофѣдѣа, кѣконоашѣле,

інтр'ачеа време, ера імперііть ін дође ра-
мѣрі, ші авеа доі Ворнічі де цеара-де-sss
ші доі Ворнічі де цеара-де-цїос; ачештіа
авеа фіе-каре діачїі лор; нѣ ера не атнче
трївѣнал, јѣрнал, вѣрнал і ате атѣта
комплїкаціі, ші треѣва нѣ мерѣа маї рѣѣ...
Сѣ везі: дѣлѣ че ам дат хѣртіе п'ам аштен-
тат преа мѣлат ші еші зн трїміс а Логофїці-
еї зїкѣнд кѣ глас таре:—„Оаменї от Кород.“
Не кіамѣ ла інфѣдошаре інainteа Логофѣтлї.
Кѣнд ам інтрат ін касѣ ші кѣнд ам вѣзст не
воіерїі чеї марї не дівансріле лор ашезаці,
їмі венїсе зн фіор де реснект, гѣндіам кѣм
аштеантѣ тоатѣ цеара дрентате де ла еї, ші
кѣм треѣвіе ка сѣ фіе оаменї кѣ кѣѣет ші ін-
тр'алешї; Логофѣтл ера ашезат інтр'єн колѣ
а дівансрїлї, авеа імпредісрїл лї о мѣлїме
— де хѣртії імпрѣштїете не лѣпгѣ ел, зн гра-
матїк скріеа не ценѣкїле сале о поронкѣ че
о спѣнеа воіерїл; дої діечі адеѣа хѣртії ші
ле пѣнеа ін орѣндсеалѣ не о мѣсѣѣ; ної а-
штентам кѣ каплї плекат ка сѣ сѣршеаскѣ
Логофѣтл де а ворбі, ші граматїкѣл де а скріе...
Кѣнд іскѣлїсе логофѣтл хѣртіеа, се інтаорсе
ла ної.—„Сїтеѣї де ла Кород оаменї бѣні
ші вѣ јѣлїці де о рѣ адѣчере інтрѣ імпаїні-
ре а хотарнічеї воастре, де о стрѣмѣѣ стрѣ-
пїре фѣкѣѣ де кѣтрѣ чеа де не зрѣтѣ воіерїс
хотарнік капе аѣ фост ла фаѣа локѣлї; зїчеѣї
кѣ п'аѣ зрѣмат дѣлѣ арѣтрїле воастре, нїчі дѣ-
пѣ скрісорїле векі че ле пѣстраѣї. Кѣм де
с'аѣ пѣтѣт ка сѣ ві се факѣ о асемїне не-
дрентате? Паркалавѣл прїмїнд атнче карте
роснод н'аѣ пѣтѣт ка сѣ се аватѣ інтр'атѣт де
ла їндаторїрїле сале, ші кред кѣ треѣвіе ка сѣ
фіе алѣ прїчїнѣ ін мїјлок; нѣ пѣтеѣї авеа
дрентате... нѣ се поате!—„Сѣ черчетаѣї мѣрїа
воастрѣ ші веѣї аѣла кѣм де с'аѣ пѣтѣт; ші
ної не-ам мїерат, реснѣнсе тата!— „Інтре вої
сїнт, зїсе Логофѣтл, де неамѣрї бѣне, капе
маї інainte ера ші Логофѣці, кѣм де с'аѣ скѣ-

пѣлат еї аша де с'аѣ фѣкѣт рѣзешї?.. не семне
кѣ аѣ тот змѣлат кѣ асемїне јѣлїрї, непрївїнд
ла стрѣнчїнареа ін капе арѣнкѣ келѣзелїле
греле ші несоколїте. — „Кѣ іертареа Мѣрїеї
воастре, реснѣнсе тата, аѣ аѣїснс ла реземїе,
поате кѣ аѣ їїсдекат пороадеде прекѣм не-
їїсдекаці не ної...— Логофѣтл се зїта зїмїт ла
вѣтрїнѣл мѣѣ, іл мѣсѣра кѣ окї де фок... Белѣ
їл шѣка кѣ кѣѣѣѣѣра са чеа рѣ; чеїлалѣї
ста кѣ каплї плекат фѣрѣ сѣфларе, воіерїї се
зїта знѣл ла аѣлѣл... діечії се редїкасе ін нї-
чїоаре... Дѣлѣ зн аша реснѣнс, тоїї ера ін тѣл-
вѣраре... Мї се вѣѣеа їнїма... Нѣмаї тата ста кѣ
каплї рѣдікат ка зн ом пѣтрѣнс де дрентатеа
че аре.— Логофѣтл се їнѣлѣсе ші ел; вїїнд
дрент ла пѣрїнтеле мѣѣ, се пронї інainteа лї...
„Кѣм те кіамѣ? іл їнтреѣѣ.“ — „Петреа Крїѣѣ!“
Рѣснѣнсїл дтале вѣдішорѣле ера кам верде...
оїѣ черчета прїчїна, ші воїѣ сѣпѣне јалѣа воас-
трѣ їнѣлїїмеї сале, воїѣ трїміте зн їнадїнс
рѣндсїт де ла Ворнічеа цереї-де-цїос супе а
аѣла адеѣѣрѣл; сѣ те роѣї лї Dzeѣ Крїѣѣ ка
сѣ нѣ еасѣ арѣтареа воастрѣ мїнчїїсноасѣ... Пѣ-
теѣї акѣм ка сѣ вѣ дѣчечїї, хѣртіїле воастре
сѣ ле даѣї ла Пїтарїл Гїѣѣ. Аѣїе азїрѣ грам-
матїкѣл пѣмеле лї, кѣ венїрѣ ла ної ші лѣн-
дѣ-не хѣртіїле дѣлѣ оїсѣл че іл авеам пре-
гѣлїт, не дѣдѣ о адеѣерїнѣѣ лѣмѣрїтѣ пентрѣ
дїнседе. Емїнд ної се аїронїесе Постелїчелѣл
де пѣрїнтеле мѣѣ ші їнчепс кѣ чеа маї ма-
ре нечїонїре аїл цїне де рѣѣ, пентрѣ рес-
нѣнсїл капе іл фѣкѣсе Логофѣтлї. Дар чеї-
лалѣї іл їнпотрївїа атѣт маї кѣ темейс кѣ вѣ-
зѣсе кѣ аѣ прїнс маї вїне лок, деѣт ар ѣї
пѣтѣт їсѣлї лїнѣшїтсрїле, пентрѣ капе сѣѣѣїа
Белѣ, зїкѣнд кѣ кѣ воіерїї треѣвіе ворбіт кѣ
о деосебітѣ манїерѣ фїїнд кѣ їѣѣскѣ де а
ведѣ сѣѣнере дїн партеа ачелѣїа че сѣ роа-
гѣ, зїкѣнд кѣ неѣосшѣл треѣвіе се фіе плекат.

(ва зрѣта)

ХРОНИКА

ла с фършител ли Маѣ.

ХРОНИКА Ромънѣі Литераре аѣ тексташа де мѣлт, пенѣрѣ кѣ дн политикѣ, ка ши дн литератрѣ, нѣ не прѣ плаче а снѣне вѣсрѣле нѣмѣрѣ; ва кѣар не есте зрѣт а скрѣе, кѣ лѣкомѣе де газетар, дѣснре аша лѣкърѣ дѣн каре знеде де вѣнѣ сеамѣ аѣ сѣ треакѣ дн исторѣе

„Дивѣдѣтра исторѣеі не днваѣ а рѣвѣа, аѣ зис зн маре исторѣк франчез. Пенѣрѣ а скрѣе кѣ рѣвѣаре ної авем зѣкѣ ши алт темѣйс: стареа лѣкърѣлор де акѣм дн Принѣпате есте днѣр зн момент де кѣмѣнѣл, де знде лѣмеа днѣреакѣ есте интересатѣ а ле видѣ кѣмѣнд ла о дѣволѣаре кѣт де рѣнѣде ши проѣшѣтоаре.

Фѣнда политикѣ а Ромънѣлор дѣн валеа Дѣнѣрѣі аѣ аѣзѣнс днѣр аша нѣнт де неапѣратѣ префачере, де знде, сѣ вреї сѣ нѣ вреї, ва сѣ прѣчаедѣ, пенѣрѣ зн днѣдезѣнат вѣитор, зн шѣр де лѣкърѣ ши де фанѣе фаворѣтоаре дѣсвѣлѣрѣі ноастре наѣионале. Де ачеа сѣ лѣзѣм газетарѣлор де а адеде ши а кѣлѣде дѣн фанѣтеле ши днѣтѣмѣлѣрѣіе зѣлеї не ачеле че маї мѣлт мѣлѣдемѣскѣ перѣвѣдѣтоаре кѣрѣосѣтатеа чѣлор де рѣнд четѣторѣ. Ноѣз ка сѣ сѣ не уснеѣ днѣр зн нѣнт де ведѣре кѣ тотѣл аѣтѣл, пенѣрѣ а дѣсчерне дѣн волѣвѣра лѣкърѣлор де фадѣ не ачеле че вор сѣ днѣрѣсѣасѣ асѣвѣра вѣиторѣлѣі ноастрѣ ка наѣионалитате есрѣпанѣл. Цѣсѣкѣнд ши адрѣсѣсѣнд фанѣтеле ши лѣкърѣле аѣнѣгѣтоаре де ної, ам вѣрека сѣ не амѣдѣм кѣт маї пѣдѣн; ам вѣре сѣ аѣзѣнѣст аколо, знде сѣ не потрѣвѣм кѣ цѣсѣдеката ачелор че ноартѣ маї мѣлт дн ѣнѣма лор грѣја вѣиторѣлѣі ноастрѣ политик.

Кѣнд ведѣм, дн Есрѣона чеа лѣмѣнатѣ, днсеши газетеле де партидѣ днѣчеркѣндс-се адеде орѣ де а скрѣе, дн фѣлѣе лор де тоате зѣлеле, фанѣтеле ши днѣтѣмѣлѣрѣіе де фадѣ ка кѣм ле-ар скрѣе дн таѣлеле исторѣеі, сокѣтѣм кѣ нѣ с'ар кѣдѣ ши ноѣз, такар днѣр о зѣ не сѣнтѣмѣнѣл, сѣ кѣзѣтѣм а нѣ вѣчѣна, дн Хронѣка Ромънѣіеі, лѣкърѣі каре сѣ треакѣ кѣ зѣоа ши кѣ аѣнѣл. Пенѣрѣ ачѣаста, мѣртѣспѣсѣм днѣсѣ кѣ ва сѣ авѣм о маре кѣмпенеалѣ дн цѣсѣдеката фанѣтелор ши а днѣтѣмѣлѣрѣлор зѣлеї, о маре рѣвѣаре днѣрѣ днѣшѣрѣареа лор. Сокѣтѣм кѣ вѣм нѣмерѣ; кѣчѣ есте депарѣте де кѣдетѣл ноастрѣ де а не фаче аѣча постѣл вре знеї партиде саѣ а вре знеї опѣнѣі есклѣссѣве. Аша, днѣфѣдошѣнд лѣкърѣіе ши фанѣтеле аѣнѣгѣтоаре де интереселе днѣрегѣ попорѣлѣіе ромѣн дѣн Принѣпате, не мѣргѣлѣн кѣ днѣкредѣреа кѣ не вѣм потрѣвѣі дн тотѣл кѣ дѣрѣнѣде ачелор че днѣрѣ адевѣр аѣ адѣнѣк сѣнат дн ѣнѣма лор сѣнѣдѣл ѣемѣтѣрѣі ноастре наѣионале. Пенѣрѣ а нѣ не амѣдѣі дѣчѣ кѣвѣтѣ сѣ лѣзѣм чѣле мѣлѣте постѣдѣі сѣ се днѣвѣкѣсѣкѣ, ши аѣої сѣ ле прѣѣвѣм днѣр аша перѣспѣкѣтѣв знде сѣ нѣ дѣчѣем вре нѣмѣне дн рѣѣчѣіре. Ши дар, дн ѣнѣса дарѣлѣі фѣатѣдѣк, вѣм нѣзѣсі а рѣспѣна днсеѣмѣнтатеа днѣтѣмѣлѣрѣлор ши а фанѣтелор де фадѣ ка днѣчѣнѣтѣрѣі ши кѣзѣе аде чѣлор вѣітоаре... Вѣм кѣста зѣкѣ сѣ ле пѣлѣт днѣфѣдоша аѣче дн Хронѣкѣ аша ка нѣште лѣкърѣі че кѣлѣтѣскѣ акѣм ѣнѣмѣле кѣар ши ачелор мѣлѣдѣ Ромънѣі, де вѣа-

кѣл ноастрѣ, карѣі ашѣтѣнѣтѣс кѣ оарѣшѣ-каре днѣоѣеалѣ зѣлеле че ведѣм. Ам вѣре ка Хронѣка ноастрѣ сѣ фѣе ка о зѣгрѣвѣе дн мѣнѣатѣрѣ а мѣрѣделор днѣтѣмѣлѣрѣі але тѣмѣнѣлѣі ноастрѣ. Черкѣл прѣѣвѣлор ноастре есте мѣрѣнѣнт прѣн кѣар хотареле орѣзонѣнтѣлѣі политѣк де фадѣ. Тот че се аѣнѣде де Ромънѣмеа Принѣпателор, есте ал ноастрѣ де а черне ши де а черчѣта днѣкѣтѣ ноате сѣ фѣе сѣнре вѣлеле ѣї матерѣал ши морал. Тот че се фаче ши се зѣче дѣснре ної, прѣн фѣатѣ рѣле нѣстерѣлор Есрѣопѣі, ал ноастрѣ есте де а снѣне пре ларѣ аѣче, пенѣрѣ днѣдезѣлѣ тѣтѣрор. Кредѣнѣчѣос рѣфлѣктор ал днѣтѣмѣлѣрѣлор тѣмѣнѣлѣі де фадѣ, Хронѣка Ромънѣіеі се ва дѣнѣ де дѣвѣса хронѣкарѣлѣі Молдован, че зѣче: „І ар еѣ кѣм ам а фѣлат, аша ам арѣтѣат.“ Ши кѣар дѣн гѣра стрѣ-ѣнѣлор, ши кѣар дѣн гѣра дѣшѣманѣлор, вѣм кѣста а скоате а дѣвѣзѣрѣл, дѣснре кѣм фѣчѣеа ачѣлашѣі вѣіер Кронѣкар, Вѣрнѣкѣл Грѣгорѣ Зрѣкѣе,— Ши кѣрѣдѣі стрѣіне ам черкат, зѣче-ел, ка сѣ пѣлѣт аѣла адевѣзѣрѣл, ка сѣ нѣ мѣ фѣлѣс крѣпѣі-тор де кѣвѣнѣте дѣсѣрте, чѣі дѣ дрѣпѣте... І ар скрѣі-сорѣле стрѣнѣлор скрѣіі пре ларѣ ши де аѣзѣнс, карѣі аѣ фѣст рѣвѣнѣторѣі ши хѣрѣвѣндѣі нѣ нѣмѣлѣі але сале сѣ скрѣе че ши чѣле стрѣіне, ши де аколо лѣзѣнд нѣште, ши мѣнѣндѣле кѣ аде ноастре времѣі, ши потрѣвѣнд... ам скрѣіс...,

Аша не зрѣна газетелор, Хронѣка Ромънѣіеі ва вѣнѣі тотѣдеа-па камѣрѣзѣі; днѣсѣ ва кѣста а нѣ скрѣе лѣкърѣі дѣсѣрте, чѣі дрѣпѣте. Еа ва черка ши кѣрѣдѣле стрѣіне пенѣрѣ ка сѣ снѣсѣіе тот адевѣзѣрѣл.

Днѣчѣем дарѣ де знде ам лѣсат... де ла моарѣеа днѣнѣ-ратѣлѣі Нѣколѣіс. Рѣпѣосѣтѣл прѣотѣктор ал Принѣпателор, М. Са днѣнѣратѣл Нѣколѣі, фѣкѣсе ши прѣфѣкѣсе дѣснре пла-кѣл сеѣ ашѣзѣмѣнтѣлѣі ноастрѣ политѣк, днѣчѣенѣнд де ла трак-татѣл де Адрианоѣолѣі пѣнѣла ачѣл де Балѣа-Лѣман. Система гѣвернѣлѣі Молдовѣі ши ал Цѣрѣі-Ромънѣешѣі се потрѣвѣіа аша де вѣне кѣ плѣнсрѣіе сале де днѣнѣдепѣ асѣвѣра Орѣнтѣлѣі, днѣкѣтѣ кѣ дрѣнт кѣвѣнт аѣ зис дн кѣнѣвѣсрѣіе сале ѣнѣне кѣтрѣ амѣасадѣрѣлѣі брѣтанѣк ла Петрѣсѣсѣр кѣ: система де гѣ-вернѣ лѣкърѣтоаре дн Принѣпателе Ромъне с'ар нѣлѣ аплѣка ши дѣнѣоло де Дѣнѣрѣеа дн Балѣгарѣеа... Асѣл ачѣастѣ дѣарѣ днѣнѣрѣвѣнѣ кѣ Сѣрѣвѣа ар фѣі формат, дн хотареле днѣнѣрѣдѣ-ѣі отоманѣ, зѣкѣ аѣте доѣе State крѣштѣне сѣнѣссе де адрѣнтѣл днѣрѣірѣіеі рѣсѣштѣі. Марѣ дѣчѣі аѣ трѣсѣіт сѣ фѣе мѣлѣнѣчѣінеа Днѣнѣратѣлѣі Нѣколѣі кѣнд прѣнѣпѣтеле Горчѣаков, трѣмѣсѣл сеѣ ла Вѣіена, іаѣ дат дн шѣіре Memorandѣл дѣн 28 Дѣкѣмѣврѣе, кѣрѣнѣзѣторѣіс еснѣлѣкѣрѣіе чѣлор 4 нѣртѣспѣі де гаранѣіе, де карѣ ам ворѣіт дн Хронѣка дѣн No. 2. а Ромънѣіеі Литераре. Еатѣ аѣче еснѣлѣкарѣе нѣнтѣлѣі 1-їс, аѣнѣгѣтор де Принѣпателе Дѣнѣрѣі: Мѣнѣстрѣіі днѣфѣдошѣторѣі аї Авѣстрѣіеі, Франѣдѣіеі ши Анѣглѣіеі деклѣ-рѣ:— „1-їс, кѣ гѣвернѣле лор фѣінд знѣте дн сокѣтѣнѣга кѣ есте де неапѣрат а се дѣсѣѣнѣга прѣотѣкторѣтѣл еснѣлѣссѣіс дн-тѣнс де кѣтрѣ Рѣссѣа асѣвѣра Молдо-Вѣлахѣіеі ши а Сѣрѣвѣіеі, ши а нѣне прѣн зрѣмарѣ сѣвѣ гаранѣіеа колѣкѣтѣв а чѣлор чѣнѣчѣі нѣ-терѣі прѣѣлѣдѣіле акѣрдѣте де сѣлтѣнѣі Принѣпателор че сѣнт аѣрпѣате де імперѣіл лор, аѣ фѣост ши сѣнт де пѣрѣре кѣ нѣчѣі зѣна дѣн лѣгѣтѣспѣіе трактателор де маї нѣанѣте днѣнѣ Рѣссѣа ши Поарѣта аѣнѣгѣтоаре де нѣмѣтеле провинѣіі нѣ трѣзѣе сѣ фѣе рѣстѣторнѣчѣіте ла днѣкѣѣре пѣчѣі, ши кѣ ашѣзѣмѣнтѣле че аѣ а се фаче сѣ фѣе дѣфѣнѣтѣіс кѣнѣнѣте днѣр аша кѣл днѣкѣтѣ сѣ

se deé depînş mi dntreagş lăkrare dreptşrilor nterepi sş-zerane mi ale aчелор trei Prinçinate prekş mi intereselor çenerale ale Eşronei.„

Dşpş zече zile de la komşnikarea Memorandşri din 28 Dekembrie şn kare se kşrpindş kvintele aчeste, adekş şn 7 Ianuarie trekst, prinçinеле Горçеаков, dntşpnindşse kş D. Bşol, aş şrtat kş este dntşterniçit de a priimi prinçiniеле pronşse ka baze de pace, mi kş este rata a le adonta ka nşntş de şnde sş pşreadş traktative.еле dntre Pşteri.

Doşe dşni era aproape a se dntşini de la data че se фъ-кş аша формал din partea Pşsiei deklarare de a dntre şn vorşe de pace, kşnd iatş dntşpşrtş Nikolaiş dşi plătş datoriea чеа mai de pre şrtş a şipei. (şn 2 Martie trekst). Şn Iашi ne sşsi ştirea ачеста ne şipşл elektrik че nşmai de kşteva zile dntre şse a şi lăkrştor.

Politika rşnosatşri dntşpşrtş nş se dşse dimpreşş kş dşnşşл dntre morşnt.

Noşл dntşpşrtş, Aleksandrş II, dntşpi povşzşpşrie date de mai nainte pentş dntreşse формал а traktative.elor de pace; dntşşpşrtşit, la 15 Martie, ministrii nterşlor nşrtştoare de pşsoiş, akreditatş lşngş kşteva dntşpşrtşri Aşstpiei, de'impreşş kş ащi dnadins trimişi, deskisepş la Viena, sşş pşsedinga konteşri Bşol, ministşл treşilor dinaşartş a M. Sale apostolice, аша nşmitеле konşeringe de pace. Şn kvşntşл че фъкş la ачeastş dintşis формал dntşpşri, konteşлe Bşol zise, dntre toate, şrtştoare.еле ашме şn nşмеле dntşpşrtşri Aşstpiei:—

„M. Sa dntşpşrtş Aşstpiei — denşin dntşterniçiti şei аş lşat porşnkş de a o şşne kşpat — dşi are sokotinga sa nşstrşntatş dntre че priiёmşte la nşşşpşrie neаpşrate prin kare treşşie sş se dntemeieze pacea, dntşpşrtşл аş dntşieçt ne фадş kş аliаçii şei o legşminte ne аkşreia temeişpi nşmai i se pare kş nştingş de a statorniçi o rşndşeаş de lăkrşpi kare sş ne sşzşeаskş şn viitor de dntoарçerea şn-i kompliçkşpi ka ачеста kare аş ştrşnçinat аша de tare relaçiеле noaştre internaçionale mi interese.еле tşşşlor çerşlor.

„M. Sa, dntşrtş аtşrtş de persoana sa, аş хотşrtş a se çipё, фъrtş şre o şmşvare, de регла че'шi аş nşş dnainte, mi nimika, niçi kşar şrtşpşrie че.ле mai şerioase, nşл vor nşté dntşfedeka de a plătş kş şoinçenie legşmintea че аş dntşieçt şn priiёmşga ачеста kş аliаçii şei. — Anoi adaose ачeste despre bazele пъçei mi despre nşntşл аtşngştor de Prinçinate: „Kazea ne kare авём а şrtma este ашаши хотşrtş. Baze.ле de pace че s'aş sokotit de neаpşrate pentş a da o garанçie de sekşpitate ne viitor, mi pentş a şşne kапtş la ачeastş stare а lăkrşpşlor че аş adşş ne Pşsia la ostilitate kş чеа mai mare parte а Eşronei. sşntş аrtutate. Baze.ле ачeste s'aş dntşpşrtşmit de mai nainte trimişşri pşseskş. E.шi-аş lşat dntşemnare de kşrpінşşл lor mi аş deklarap kş este dntşterniçit de a priimi prinçiniеле nşse dnainte mi kş este rata sş le adonteze ka nşntşл de şnde sş pşreadş traktative.еле.

„Prin şrtmare:

„Protokorşrtşл dnans de Pşsiea аşşpşrtş Moldoviё mi а Balaçiei va dntşeta, mi priiёmşçiele хrtşzite de sşntşл ачелор Prinçinate, kşm mi Serbiei, vor şi de аkşm dnainte nşse sşş garанçiea kolektivş а nterşlor kontraktştoare.„

Pronşnerile че se фъкşpş dntre nşntşл ачesta dintşis n'aş dntşmçinat niçi o dntşfedekare şerioaşş, mi prinçiniеле statorniçite şn protokole.еле konşeringeи sşnt de o mare dnşsemnştate pentş noi.

Mai dnntşis de toate dnşş treşşie se sşşnşm kş prinçinеле Горçеаков, dntşterniçitşл Pşsiei, kşar din kапtş локeлşi s'aş dntşerkat ka sş dee şn lăkrşpi reorganizarea definiçive а гввернşлşи Prinçinate.elor че ni s'aş фъrtşdşit, şn nşмеле M. Sale Sşitansşri, prin organşлşи Derişm-Наша, komisarişл seş şn Prinçinate, ашаши dnantş la dntreşreа outşlor аşstpiene şn хотşре.еле Çerşlor noaştre. Eаtş dnşemş kvintеле dntşterniçitşлş pşseskş (çrase din protokolş No 1):

„Prinçinеле Горçеаков рекşnoаште kş legştpşrie traktatşpşlor dintre Pşsiea mi d. Поартş аtşngştoare de relaçi.еле Pşsiei kş Prinçinate.еле, vor sş şie deşoiingate kşnd se va dnşieçt pacea, dnşş pşntşvçe nşne dnainte prinçiniçл kş o аtşté orişndşeаş de lăkrşpi nş se kade sş lşnşeаskş ne ачeste провиінçie de niçi şnşл din şoloaşele de kare s'aş kvşrtat plнş аtşşл, şoloaşе administrative, şinаnçiare mi komerçiale.„

Aчeste аş zis dntşterniçitşл pşseskş nşmai аşşnd çe.ле kşrpінше şn memorandşл çetit şn konşeringe de D. Prokеш, kş skопş de a trade vştarea de samş аşşpşrtş çелор че ар şi de фъkş dntre şoloşşл Prinçinate.elor. Iар anoi, şn konşeringe din 17 Martie, kşnd аş venit la rşnd deşvaterşea ашме аşşpşrtş çелор kşrpінше şn Memorandşл D-лşи Prokеш, prinçinеле Горçеаков dş ne фадş kşpat kvçetşл kvçetşл pşsemşи dntre priiёmşga şnşi noş ашçemşnt politiş şn Prinçinate. Eл zиче (vezi protokolş No 2):—

„Prinçinеле Горçеаков аратş kş obşektşл komşn ал nterşpşlor este de a adşçe şn statşл prinçinate.elor toate dnşşntşçipşrie de kare е.ле noşş şi priiёmştoare. Prin şrtmare ел kpede kş va şimulifika пров.леma statorniçind mai dnntşis de toate neаpşrata treşşindş de a se nşştra priiёmşçiele lor in statu quo, mi anoi de а çerçeta че.а че se mai poate аdşçopi nentş а suori pekşл va sta prin аtşngşçie фerçipşre ачестор çerşл. Aчest mod de а plătş dntre lăkrşpi ар şi, şn pşreşea sa, çel mai şipesk pentş а dntemeieçt lartşи dntşrederea şn şnşл Prinçinate.elor.„ Dntşrederea de kare se şimşesçkş Prinçinate.еле dnşite, şn şrtmarea dntşredişçpşpşlor de фадş, s'aş пpşt çелор.а.а.те nterşл mai şipemşte de а se dntemeieçt dntre şrt kin de kşrt prin nşştrapea lăkrşpşlor şn stapea de plнş аkş (in statu quo).

Pşşşşş la pronşnerеa pşseskş аş şrtmat din partea аmbasadорşлşи еnglez, lordşл Çion Rose. „Dntşrtş priiёmşte. zиче е.л, (vezi tot şn protokolş No. 2, ne la şpşrtşit), şn kşrt priiёmşte kvçetşл prinçл. Горçеаков de а se şşne dnainte la deşkideçea traktative.elor оарşişçare upinçiti çenerale, valoarea practiçл а ачестеи ideи аş пост lşat şn samş de dntşterniçiti Aşstpiei. Франçiei mi Англиеи. Eи аş а çаçе lşare аmintе, şn priiёmşga ачеста, kş dnainte plн'a nş а se аrtşа аnşme, фъrtş de осesipe, toate priiёmşçiele Prinçinate.elor, ар şi kş dntşpşrtş de а se çerçeta факş dntre nşmşpşл lor se аçе.ле şre ачеле kare аş пост imlşse nterşrei şşzerane şn şrtma pşşoа.елор nenopçite, dntre şn skоп kş totşл politiş, mi prin şrtmare sş şie şn armonie kş noşа sistemş че este

vorba de a se putemeia. An șoarmii ei s'aș duvoit къ ар фi mai nimerit de a пъши ла модификареа перзлamentsлăи конститвiв. Фъръ de a se да timп nșterei șșzerane de а лăа къ-пoштинъ desupe dintirile лор.“

Аша, дн чеа dintiș конферинъ (ла 17 Martie), дн каре се лъз ла дешатере реорганисареа гсвернлăи Prinçinateлор, чернșт de днпредшкъриле де фадъ, ачесте доже идеi s'aș днпнцешит дин канъа локлăи: идея de а се паstra перзлamentsлăи opranic, snpjenitъ de дипломатii pșsești, ми идея de а се фаче ait перзлament конститвiв, пșșт днainte de днпнтерничiiи нșтерилор алеате Пордеi Otomane. Доше zile de аръндлă аз крmat дешатериле атинътоаре de перзлamentsлăи лăкършилор дн Prinçinate.. Днтрншилe din 17 ми 18 Martie, зиче контеле Neseлrod дн чирклареа sa din 28 Aprilie, аș авшт de перзлamentsлăи chestiei Prinçinateлор. Лăкрлă s'aș фадъ нъ ошр, къ пещьдърле, фъръ интересаре, прекъи ера дн рѣсoatsлăи Дншърпatsлăи Николаi. Дн ағрșтлă сеș кн-пъ ел дорiа din тоатъ inima ка съ се die пошoareле Молдовеi, а Balaxiei ми а Serbiei днтръ пачишка фолoșиндъ а привилецилор лор релiçioase ми çivиле не каре Pșsiea ле-аș азiçrat къ предъл сънделъi сеș, върșat de шн неак акъ пентръ вилеле челор de о ледекъ дъна.“ Пентръ ка съ днцеледем маi bine din че пșnt de видере dъндекъ кабинетълă рșseșкъ чеа че s'aș zis ми s'aș фърșт пентръ Prinçinate, дн конферинде, се каде се пșнем аичi, алъкре къ зиселе D-лăи Neseлrod, ми рѣсoatsлăи министрлăи тревилор динафър ал Франциеi, контеле Balески:—

„Днainte de а черçeta дакъ днпнтерничiiи рșsești s'aș dинst de дндаториле лăате ашпърле, воiș, зиче министрлăи Француз, съ кшпнпнск адевърлă шпора din зиселе prin каре D-лăи контеле de Neseлrod днчеле чирклареа sa.

„Ашашi кiар дн конферинде. ДD-лор днпнтерничiiи Pșsiei, кнnd аз venit ла рънд dиșktareа челеi dintiș гаранçie, привитоаре, дн пъререа лор, ла консъинçиреа șkștingилор Молдовеi, Balaxiei ми а Serbiei, iar, дшпъ șokotinçа noаштър, ла оворилеа днрișirilеi авșșive днтинъ de къръ кабинетълă din S-Петерșșșьрг ашпра ачештoр тpei провинçiiи vasele але Днналтеi Пордii, пъреаș къ се ашдъсекъ ашпра адевърпatsлăи темеiș ал дешатерей. D. контеле de Neseлrod се pazimъ ne ачелешi темеișри; воiș съ рѣсoand ла ачесте prin ниште днтрешьри. Дн че moment oаре, de кнnd шрмеазъ челе депре шршъ пещoаie, șkștingиле Prinçinateлор Дънърей аș șșepit чеа маi миъ ловиле din партеа нșтерей șșzerane? Дн каре дакъ șkștansлă аз кççetat oаре съшi днтоаркъ вре зна din кончедериле фъркте de предечешорiiи сеi? Кнnd oаре Франца, Англия ми Аштриеа аș аръtat еле вре о алъ дориндъ de кът ачееа de а тнънçинé дншънътъиндлă азъшънънтлă кършкърей неашьрпate, каре, ниçи дн Цешара-Ромънеаскъ ниçи дн Молдова, нъ ера, прекъи зииi аș прé да'о шiтърii, шн лăкрлă кштитат de iерi de алатайерi, çi ера резлътатлă шней днвоiеле дншеете de вшпъ воiе de атътеа веакърi акъи, ми префъркте пșmai din зioа че Domnii Prinçinateлор аș днчешт, дн кърдереа пещoаелор веакърi ал 18-ле, а днклina маi мълт шпре къртеа рșseаскъ декът къръ Дн. Поартъ? Аша аș пердст Молдова dиșмъtate din пшънтлă еi, че'i ера азiçrat de Șștani; аша еа ми къ Цешара-Ромънеаскъ, дн лок

de а ръшнпé ачееа че аi се къдеа а фi, адекъ, о ставилъ некълкатъ днтрe дншърпърçиеа otomanъ ми Pșsiea, еле, кiар ми дшпре tractatълă de Adrianopol, че пъреа къ ле-ар перкноамте drentșpri маi bine deçinite, аș фoșт кърмште маi мълт ка de ниште аченпi аi кабинетълăi; din S-Peterșșșьрг de кът de аi лор dоннаторi, ми аșoел дн мiзлоклă пъчей, ка къи еле н'ар фi фoșт de кът о презлнçире а пшмънтлăи рșseșкъ, s'aș поменит фъръ веште окъпate de ошti стpeине.“

„Iatъ, шрмеазъ а зиче чирклареа, iatъ адевърпatele грезътъдi de каре аș șșepit Prinçinateле Дънърей, iatъ перiколледе че ле америнçа не днчетат; ми дар, пентръ а пșне шн șoarmii ми шпора ми алтора s'aș пșș чеа dintiș гаранçie атинътоаре de дншеле. Дакъ днрișirilеа рșseаскъ s'aș фoșт днтинъ дн-коло de прst къ s'aș фъръ titлă лeгаi de протекторат, asta не este de а маi днтреа акъ, къчi пșind днтревареа аша, прекъи фаче D-лăи контеле de Neseлrod, ар фi а о днçioși ла о чешртъ de къвinte. Istoria стъ de фадъ пентръ а не шпне чеа че Молдова ми Balaxieа аș кштитат din соișл de реладiiи че авеаș пъпъ акъи къ къртеа de S-Peterșșșьрг, ми de ачееа, пентръ а пъ се маi днтоарче о аша старе а лăкършилор, аș вpст Франçиеа Англия ми Аштриеа съ пșие о ставилъ.“

Ачесте пșçине дар пърпшзетоаре къвinte реваршъ о лăминъ вие ашпра кççетелор ашкнше вддите кiар дн чеа dintiș конфериндъ din партеа дипломатiiи рșsești. Kesарiлă Аврșст се șșпъра, зиче, фoапте не ор-çине дi зичеа Domnлe; дн аима латинъ чеа не днцелешлă itștоpоr къвнтлă dоmиnъș днсемна дешъвршшit дешот, de ачееа Дншърпatsлă roman пещиçеа de ла sine о аша окаръ пшлiклă... De о асемине деликатедъ се паре а фi фoșт днвоiдiiи ми днпнтерничiiи Pșsiei кнnd декларъръ. дн конферинда din 15 Martie, къ“ еi се ошнș къвнтлăи de протештoрат, апликат ла реладiiиe рșsiei къ Prinçinateле, дн привиле къ къвнтлăи ачеша нș се аълъ дн ниçи шн tractat днтрe Pșsiea къ Дн. Поартъ.“ Днтормаi ка кешарлăи roman ми дипломатiiор дарълăи пșmai къвнтлăи, паренiше, нъ ле пшче; iар лăкрлă... s'aș вълът не фадъ дн тоате антеле кърдей протектоаре, дн тоате фантеле аченçилор дарълăи, ми кiар дн перзлamentsлăи нoштръ opranic, ми кiар дн transparentеле серърилор din Iami ми Бъкърешti лăminate не днчетат de нешмърпаты сшмъ de лăмшиoане, șokotinç нъ-маi de ла 1834 пълъ дн тоаина ашлăи 1854. Днпнтерничiтлă Аштриеi, D. Прокеш, аș днтрешинçат дн проiектлă сеș къвнтлăи ачеша de протекторат, че este аша de шрçишit акъи de Pșsiea: D. Бъкърей, днпнтерничiтлă Француз, аș пропъș ка дн лок de протекторат съ се зичъ протекçие, (protection)..

Ачестеа s'aș vorșit маi къ самъ дешпре ноi дн чеа днтинъ днтрншилe а конфериндe, ла 15 Martie. Докшmentsлă днфъдошат de днпнтерничiтлă аштриак, D. Прокеш-Osten, este дн протокоале къ titлă de „Desъвлiреа пшнтлăи 1-йъ. (vezî Arekșa ла протокoлъ No 1.)

Дн конферинда шршътоаре, днтршнитъ, дшпъ шъртпшpишеа D-лăи Neseлrod, дн доше zile de аръндлă, дн 17 ми 18 Martie, s'aș tractat ашше дешпре перзлamentsлăи chestiei Prinçinateлор. Нимене нș шtie, ла трещинçь, а ешпне аша de bine drentșprieа dоннiлор ромъне de ла Дънъре, нимене нъ ле-аș ашърат вpedатъ аша de вине ми къ атъта ашторитате ка дипломатiiеа Pșseаскъ: пентръ къ çине дн лăме маi мълт de

kât parii Râsiei aș dîskat pîn'akum acest rol pentru în interes de l'comie mai nesăcioasă? Vîzînd că nu este cin de a se mai pîstra starea de aș (status quo) a l'crîșilor și Prinçinate, amînsterînicîi Râsiei se dîntreș a pronșue d-nere prinçinii dîntre adcîr desîntepesate, p'rekîm vîștoarî: de a se nșue skîngîie dînkîezîșite din veki de nșterea șșzeranș sșv skîșlî d'rentîșî nșvîk eșponean; de a se konsșlta d'orîngîie d'ereî și ce se atînge de modîfikareea p'eșlamentsîșî ce konsîștîș așvîzî temelîa stîrpei l'crîșilor și Prinçinate; de a se nșue dînt'șn hatîmerîș solemnel toate așvîzîmintele atîngîtoare de d'rentîșîle și skîngîie Prinçinatelor, și altele... (Bezî Anexa A și Anexa C a l'ștrate la protokolî No 2, șșv titîșl: Prinçinatele Moldova și Valahîe. — Desvîlîrea nșntîșî 1-îș, — dokumete vetite de prinçinele Gorçeașov și D. Titov).

Aceste pronșnerî ale amînsterînicîilor nșvî p'reșkînd și nșvîle nșntîșî cele pronșse de D. Prokesh, memorandî așvîștîa s'ăș l'kat și de ap'oașe çerçetare și desvîtere, din kare aș emî și p'eștat Anexa la protokolî No 3, tot șșv titîșl: Desvîlîrea nșntîșî 1-îș. Dînainte de a tradșce aîce, și dîntreçîmea l'șî, așel dînsemnat dokumet, t'reșșie șșv nșvînem șșm amînsterînicîșl Porçîi A rîș eșendî, și dîntreșînea konșeringîei din 19 Martie, aș vîșt l'șare așvînte kî, și ce se atînge de Prinçinate dînsamî și. Poartî se okîșv kî o l'șkrare deosebîș. Așvîșce amînsterînicîi nșterîlor aș çost de sokotîngî kî așea l'șkrare nșî ar amînședekî de a șrma mai departe l'șkrareea de dîvșîș dîçenștî și dîntreșînea de mai înainte a konșeringîei; și așeasta kî skouș de a p'eșlîa "prinçîniile eșndamentale", de kare komîșia ce va çî dîntreçînat kî dîsktarea de așvîșntîșlîa tot ce se atînge de Prinçinate șșv aîșv a se çîne kî de și program adontat odatz, (Bezî protokolî No 3). „Baronî Prokesh, çîce protokolî konșeringîei din 19 Martie, aș çetîl pentru a doșa oarș tekștele așeste, artîkolî dșnș artîkolî, și dakî s'ăș dîșștat și de a rîșns și vîșl și așlîș, kî toçîi s'ăș dîvvoîț așșura p'eçakçîei a kîrpei komîșie se a l'șkrareaz aîce.

„Dînkîe dșșe nșntîșl așesta Aarîș eșendî aș p'eșervat pentru noșl amînsterînicîit otoman, ce are șșv șoseakçî kî dîntreçîșîre dîntîșv, lîbertatea de l'șkrare și p'rîvîșea artîkolîșlî a l' 3-le și așelor șrîștoare...,

Iatz dîntre tekștî Anexei a l'ștrate la protokolî No 3, și dîntîșlîat: Desvîlîrea nșntîșî 1-îș:—

„1-îș. Prinçinatele Dîșvîrpei, Moldova, Valahîe și Serbîe, vor çî și de aș nîainte șșvșșe Dîntei Porçîi și nșterea kanîșlîrîșlor vekî și a hatîrîlor dîntreçîștîșî ce aș çîskat și d'eternînat d'rentîșîle și skîngîie de kare ele se vîkîrș.

„Nîçî o p'rotekçîe eșkîçîșv nu va nștê șșv se dîntîșv și dîntor așșura așestor p'ovîngîi.

„2-le. Dînta Poartî, dîntre depîntîștatea nșterpei sale șșverane, va pîștra așestor Prinçinate administrareea lor neaștîrnatî și naçionalî și prin șrîșare lîbera fakultate a kîlîțlîșî, a leçîștaçîei, a komerçîșlî și a navîgaçîei lor.

„Toate orșîndșelîle kîpîrîșe și hatîrîle dîntreçîștîșî așvînd de obîekt organîșareea dîntreșntîș a așestor Prinçinate nu vor nștê çî l'zate la dîçelîș de kî dînt'șn suîpîț notîvîț

așestor prinçîniî și și nșvîre kî d'rentîșîle d'ereî konsîngîie d'ere kîvîngî.

„Terîtorîșl (kîpîrîșlî hotarelor) Prinçinatelor nu se va nștê șșvșue la nîçî o mîkșerare.

„3-le. Dînta Poartî, sokotînd dîntre dîntreçîștîșe çî kî statîșl polîtîș a l' așestor 3 Prinçinate este çoarșe șrîșns l'rat kî interesele çenerale a l' Eșponei, și dînsșleçîț de p'rîeteneakçî dîntreçîere, va statonîçî kî nșterîle konșakçîtoare așvîzîmintele atîț pentru mîngîneçîea leçîștaçîei l'șkrîtoare dîntre așeste p'ovîngîi kî și pentru modîfikîrîle de dîntro dșș dînt'vîșsa; șure așest șșçîrîșî Poartî va dîntreçîa d'orîngîie d'ereî și va p'eçakçîșlîa dînt'șn hatîmerîș solemnel toate așvîzîmintele atîngîtoare de d'rentîșîle și skîngîie zîșelîlor Prinçinate. Așest așt, mai înainte de p'roçîdîrîș l'șî, se va komșîka nșterîlor kare din partea lor, çerçetîndș dî vor garançî nșvîreea l'șî și l'șkrare.

„4-le. Nșterea armatî naçionalî, organîzatî odatz kî çon de a mîngîne çșna orșîndșelîș dîntreșlî d'ereî și de a nșvî șevîritatea hotarelor va nștê vîkîș dîntre t'reșșîngî a çî a d'vvoîțî așvîșpat kî mîzloaçele d'ereî. Kondîçîile vîșî sistem de a l'șkrare se vor p'eșlîa și interesîșl komșî a l' Dîntei Porçîi, a l' Prinçinatelor și a l' Eșponei.

„5-le. Dînt kazî kînd ș'ar îșka nedșmerîpe așșura întreçîrî Hatîșî konsîștîv, nșterîle garançîtoare vor çerçeta, și nșvîre kî Dînt Poartî, obîektî și temelîșîle rekîamaçîilor. Ele vor p'eșlîa de çrîç de a se çaçe nșvîreea la kare prin toate mîzloaçele.

„6-le. Dînt kazî kînd ș'ar t'reșșra lîmîștea dîntreșntîș a zîșelîlor Prinçinate, nu se va nștê çaçe nîçî o întervençîe armatî și hotarele lor de kî și temelîșl s'ăș șșv kondîçîia çnîei dînt'adîns dîvvoîle (konvençîe ad hoc) dîntre dîntele nșrîi konșakçîtoare.

„7-le. Kîrçîle se learș de a nu da nîçî o ok'otîpe ștrîmîlor a kîrora çante ar nștê çî vîțvîștoare lîmîștî așestor çerî s'ăș intereselor statelor vîçîne. Ne dînkîvîngînd așeste çante, ele se learș dîntre sine de o notîvîș de a l'șa și șevîoăș kîvîntîrîpe arîțîrîle ce ș'ar nștê çaçe, și obîektîșl așesta, de kîțrî nșterî, s'ăș dînsamî de kîțrî aștorîțîșîle lokale. Din parte-î Dînt Poartî va p'orçîçî Prinçinatelor de a nu p'eșlîa și pîșvîntîșl lor ștrîmî de așeia de karîi s'ăș zîș mai șșș, și de a nu dînt'adîș lokîtorîlor a l'șa parte la çnîçîrî p'eçîkîloaçe pentru lîmîștea d'ereî lor s'ăș a d'erîlor dîntreçîate.

Iatz și nșmîle amînsterînicîilor dîntreçîștîșî karîi aș çost çaçî: din partea Așșpîei kontele Bșol-Șașenștîșî și baronîșl Prokesh-Oștîș; din partea Françîei baronîșl Bîkçîșî; din partea Britanîei lordșl Çîon P'osel și kontele D'etm'orland; din partea Râșiei prinçînelî Gorçeașov și D. Titov; din partea Tșvîçîi Aarîș-Eșendî.

Dînt 21 Martie s'ăș çetîl, dînkîvîngîat și șșvșkîșîș protokolîșl konșeringîei din 19 Martie, (bezî prot. No 4), prin kare s'ăș dîntreçîștîșîle dîntreșntîș 1-îș, atîngîtor de noî.

(va șrma)